

Komission kertomus Euroopan oikeusasiamiehen tietopyynnön johdosta – Euroopan komissiota koskeva oma-aloitteinen tutkimus, viite OI/3/2003/JMA

Kirjeenvaihto - 18/12/2007

Kanteluasia OI/3/2003/JMA - **Tutkittavaksi otetut kantelut, pvm** 19/11/2003 -

Päätökset, pvm 04/07/2007

Analyysi Eurooppa-koulujen edistymisestä erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integroimisessa Johdanto

Eurooppa-koulujen johtokunta hyväksyi vuonna 1999 ensimmäisen erityisopetusta (special educational needs, SEN) tarvitsevien oppilaiden integrointia koskevan opetusohjelman, jäljempänä 'ohjelma'. Sen tarkistettu versio hyväksyttiin vuonna 2005 (1). Erityisopetusta tarvitsevat oppilaat ovat lapsia, joilla on sellaisia fyysisiä vammoja, henkisiä vaikeuksia tai käyttäytymishäiriöitä, jotka vaikuttavat heidän kykyynsä osallistua yleiseen koulutukseen.

Ohjelmassa korostetaan erityisopetusta tarvitsevan oppilaan ottamista mukaan kouluelämään mahdollisimman laajasti. Integrointi, johon liittyy asianmukainen tuki, antaa erityisopetusta tarvitseville oppilaille mahdollisuuden kehittyä ja edistyä normaalin vuosiryhmänsä tahdissa edellyttäen, että heillä on siihen tarvittavat valmiudet. (2)

Eurooppa-koulujen erityisopetusohjelman päätavoitteena on varmistaa, että erityisopetusta tarvitsevat oppilaat voivat osallistua aktiivisesti yleiseen koulutukseen ja vuosiryhmänsä ja luokkansa yhteisiin toimintoihin kykyjensä mukaisesti ja että he saavat asianmukaista tukea. Ohjelmassa vahvistetaan lasten taattu vähimmäisosallistuminen yhteisiin kognitiivisiin toimintoihin.

Vaikka Eurooppa-koulut tekevätkin parhaansa, on mainittava, että kaikkia erityisopetusta tarvitsevia lapsia ei voida hyväksyä Eurooppa-koulujärjestelmään. Ohjelmassa todetaan seuraavaa:

Koulu voi katsoa, ettei sillä ole tarvittavia opetusmahdollisuuksia, ja suositella, että vanhemmat etsivät vaihtoehtoisen ratkaisun lapsensa koulutukseen laitoksessa, jolla on paremmat mahdollisuudet ja valmiudet lapsen erityistarpeiden huomioonottamiseksi.

1. Komission rooli

Kuten oikeusasiamies on todennut päätöksessään (3), komissiolla ei ole johtavaa roolia Eurooppa-koulujärjestelmän päätöksentekoprosessissa, sillä kouluja johdetaan hallitustenvälisellä sopimuksella. Johtokunnassa jäsenvaltioilla ja komissiolla on kullakin yksi ääni. Komissio osallistuu moniin työryhmiin ja komiteoihin, joissa valmistellaan johtokunnan

kokouksia, ja se on kunkin Eurooppa-koulun hallintoneuvoston jäsen.

Erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden opetusohjelman osalta komission tärkeimpiä tehtäviä on seurata tarkasti kyseisten oppilaiden yleistä integroitumista Eurooppa-kouluissa ja huolehtia tarvittavista taloudellisista resursseista. Vaikka Euroopan komissio ei olekaan erityisopetusohjelman laatimisesta vastaavan erityisopetuksen työryhmän (4) jäsen, se puolustaa kaikkien erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden etuja komiteoiden, johtokunnan ja koulujen hallintoneuvostojen kokouksissa. Esimerkiksi hallintoneuvostoissa komissio painottaa, että Eurooppa-koulujen erityisopetukseen suunnatulla talousarviolla ei ole ylärajaa. Komissio varmistaa, että kaikki kunkin koulun tarpeellisiksi katsomien erityisopetustuntien edellyttämät määrärahat ovat koulun käytettävissä erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden tarpeiden tyydyttämiseksi.

Komissiolla ei ole oikeutta osallistua neuvoo-antavan ryhmän (5) kokouksiin eikä se koskaan osallistu yksittäistä lasta koskevaan päätöksentekoon. Komissio ilmoittaa kuitenkin erityisopetusta tarvitsevien lasten vanhemmille erityisopetusohjelmasta ja sen ehdoista ja seurauksista. Se myös vastaa vanhempien kysymyksiin henkilökohtaisesti, puhelimitse, sähköpostitse tai kirjeitse ja auttaa heitä löytämään lapselleen parhaimman koulutusratkaisun.

Komissio on hyvin tietoinen perheiden tarpeista ja se kannustaa kaikkien Eurooppa-koulujen johtoa tekemään kaikkensa erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integroimiseksi mahdollisimman laajasti. Koulujen hallintoneuvostojen kokouksissa komissio painottaa sitä, että kaikki erityisopetusta tarvitsevistä oppilaista aiheutuvat kustannukset katetaan talousarviosta, jos koulu muodollisesti pyytää komissiota osoittamaan puuttuvat määrärahat.

1.1. Vuosikertomus erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integroimisesta Eurooppa-kouluissa (tilastollinen ja laadullinen analyysi erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integroimisesta kaikissa Eurooppa-kouluissa lukuvuonna 2005-2006 (helmikuu 2007)) (6)

Nizzassa 22. ja 23. toukokuuta 2002 pidetyssä kokouksessa Eurooppa-koulujen johtokunta antoi erityisopetuksen työryhmälle (7), jonka jäsen komissio ei ole, tehtäväksi laatia vuosikertomus erityisopetusta koskevan sopimuksen piiriin kuuluvista oppilaista. Erityisopetuksen työryhmä on siitä lähtien laatinut vuosikertomuksen erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integroinnissa saavutetusta edistymisestä Eurooppa-koulujärjestelmässä ja esittänyt sen johtokunnalle. Komissio on todennut kaikissa aikaisemmissa johtokunnan kokouksissa, joissa vuosikertomus on esitetty, että kertomus on ensi sijassa numerotietoihin perustuva katsaus tilanteesta eivätkä siinä ilmoitetut luvut ole aina tarkkoja. Kertomuksesta puuttuu yksityiskohtainen ja perusteellinen laadullinen analyysi, ja siinä esitetään vain muutamia suosituksia kouluille.

Vuosikertomus erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integroimisesta Eurooppa-kouluissa lukuvuonna 2005-2006 esitettiin johtokunnan kokouksessa Lissabonissa 17. ja 18. huhtikuuta 2007. Kokouksessa komissio kiinnitti jälleen huomiota erityisopetuksen tarkastajien laatiman kertomuksen riittämättömään laatuun ja pyysi, että seuraavan vuoden kertomuksessa olisi

tarkempi analyysi erityisopetusohjelmasta poisjättäytymisen syistä ja niihin liittyvistä luvuista. Lisäksi komissio painotti, että kaikille Eurooppa-kouluille, ei ainoastaan niille, jotka toimivat Brysselissä, olisi laadittava suositukset ja ohjeet, jotta koulut voivat parantaa erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integrointia.

2. Erityisopetusta tarvitsevien lasten integrointi

2.1. Integrointimahdollisuudet

Mahdollisuuksia integroida erityisopetusta tarvitseva lapsi Eurooppa-kouluun analysoidaan neuvoa-antavassa ryhmässä, johon kuuluvat koulun apulaisrehtori, vastaava erityisopetuksen tarkastaja, vanhemmat, opettajat ja tavallisesti ulkopuolinen lääketieteen erityisasiantuntija. Neuvoa-antava ryhmä antaa kunkin erityisopetusta tarvitsevan lapsen osalta myönteisen tai kielteisen lausunnon integrointimahdollisuuksista. Jos lausunto on myönteinen, koulun rehtori ja erityisopetusta tarvitsevan oppilaan vanhemmat hyväksyvät ja allekirjoittavat vuosittain uusittavissa olevan sopimuksen (8). Jos neuvoa-antavan ryhmän lausunto on kielteinen, koulu voi katsoa, että sillä ei ole tarvittavia opetusmahdollisuuksia ja lapsen vanhempien on löydettävä vaihtoehtoinen koulutusratkaisu. Tällaisessa tapauksessa koulu antaa vanhemmille neuvoja lapsen muista koulutusmahdollisuuksista ja opastaa heitä mahdollisuuksien mukaan löytämään lapselle soveltuvimman koulun.

On huomattava, että Eurooppa-koulujärjestelmä tarjoaa vain yleistä akateemista koulutusta. Koulut eivät anna ammatillista tai teknistä koulutusta. Vaikka Eurooppa-koulut tekevät kaikkensa integroidakseen mahdollisimman monta erityisopetusta tarvitsevaa oppilasta, kouluilla on tiettyjä rajoituksia, joiden vuoksi ne eivät voi integroida kaikkia tällaisia oppilaita.

2.2. Vuosisopimus

Neuvoa-antava ryhmä tutkii perusteellisesti jokaisen uuden erityisopetushakemuksen. Se arvioi myös kunkin integroidun erityisopetusta tarvitsevan oppilaan tilanteen vähintään kerran vuodessa tarkastellakseen uudelleen integrointimahdollisuuksia ja/tai -edellytyksiä ja mukauttaakseen tarvittaessa uusittavissa olevan vuosisopimuksen ehtoja. Jos neuvoa-antava ryhmä suosittelee integrointia, se määrittelee kullekin erityisopetusta tarvitsevalle oppilaalle opetussuunnitelman. Päättävänä on varmistaa, että erityisopetusta tarvitsevat oppilaat seuraavat mahdollisimman pitkälti yleistä opetussuunnitelmaa, mikä takaa oppilaan paremman integroitumisen. Neuvoa-antava ryhmä mukauttaa tarvittaessa opetussuunnitelmaa ja ehdottaa sen supistettua versiota.

Erityisopetusta tarvitsevana oppilaana Eurooppa-kouluun otetut lapset kuuluvat uusittavissa olevan vuosisopimuksen piiriin. Sopimuksen allekirjoittavat oppilaan vanhemmat ja koulun rehtori. Sopimuksesta käyvät ilmi seuraavat seikat: hyväksymisedellytykset, yksilöllinen opetus- ja oppimissuunnitelma (koulutuksellinen ja pedagoginen), koulun tarjoama pedagoginen ja taloudellinen tuki sekä oppilaan vanhempien yleensä koulun ulkopuolella oppilaan hyväksi toteuttamat toimet. (9)

Komissio on kunkin Eurooppa-koulun hallintoneuvoston sekä johtokunnan aktiivinen jäsen. Näiden elinten kokouksissa käsitellään kaikkia erityisopetusohjelmaan tehtäviä tärkeitä muutoksia. Komission tietojen mukaan ei ole ehdotettu, että vanhempien osallistumista

neuvoa-antavaan ryhmään vähennettäisiin tai osallistuminen kiellettäisiin. Erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden vanhemmilta ei ole myöskään saatu valituksia siitä, että heidän rooliaan neuvoa-antavassa ryhmässä kavennettaisiin tai osallistuminen kiellettäisiin. Komissio katsoo, että vanhempien panos on olennaisen tärkeä koko neuvoa-antavan ryhmän toiminnan ja erityisesti lapsen hyvinvoinnin kannalta.

Oikeusasiainmies toteaa päätöksessään, että erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden vanhemmat ovat esittäneet huolensa siitä, että oppilaiden yksilöllisten ohjelmien pohjana olevan sopimuksen uusiminen vuosittain aiheuttaa epävarmuutta vanhemmissa, sillä he eivät tiedä, kuinka tilanne kehittyy ajan mittaan. (10) Tältä osin komissio haluaisi huomauttaa, että erityisopetusta tarvitsevan oppilaan tilannetta on seurattava huolellisesti, sillä se voi muuttua lyhyellä aikavälillä niin, että eräät oppilaat eivät enää tarvitse erityisopetusta, (11) tai se voi myös pahentua. Uusittavissa oleva vuosisopimus antaa vanhemmille ja koululle mahdollisuuden tehdä tarvittavat muutokset tukitoimintaan tai opetussuunnitelmaan niin, että voidaan varmistaa lapsen paras mahdollinen integroituminen koulun toimintaan. Komissio katsoo, että näin menetellen vanhemmat voivat etsiä lapselleen sopivimman koulutusratkaisun, ja koulu voi mukauttaa opetusta lapsen tarpeiden mukaisesti ajan mittaan.

2.3. Erityisopetuksen työryhmä ja erityisopetuksen tarkastajan rooli

Ohjelman mukaan erityisopetuksen tarkastajia on kaksi: yksi esikoulua ja ala-astetta ja toinen yläastetta ja lukiota käyviä erityisopetusta tarvitsevia oppilaita varten. Jotta eri neuvoa-antavien ryhmien lausunnot olisivat yhdenmukaiset, tarkastaja on läsnä kaikissa neuvoa-antavissa ryhmissä ja seuraa kaikkia tapauksia.

Jotta järjestelmästä voitaisiin tehdä entistä objektiivisempi, tarkastuslautakuntaa pyydettiin laatimaan asiakirja, jossa kuvaillaan yksityiskohtaisesti kaikkia oppilaita koskevat vähimmäisvaatimukset. (12)

2.4. Vähimmäisvaatimukset

Johtokunta nimitti vuonna 2005 työryhmän, jonka tehtävänä on laatia Eurooppa-koulujen tulevaisuutta koskevia ehdotuksia. Kokouksessaan 30. ja 31. tammikuuta 2007 johtokunta keskusteli asiasta ja ehdotti, että tarkastuslautakunta asettaisi vähimmäisvaatimukset, jotka koskevat kaikille oppilaille tarjottavaa opetusta, ja tutkisi, tarvitaanko lisätoimenpiteitä osallisuutta edistävän koulutuksen käsitteen edistämiseksi Eurooppa-kouluissa. (13)

Komissio on tukenut työryhmän tapaamisissa ja johtokunnan kokouksissa ajatusta vähimmäisvaatimusten määrittämisestä. Kyseinen asiakirja antaa kaikille erityisopetusta tarvitsevien lasten integroimiseen osallistuville vakaan perustan ja objektiiviset vaatimukset, joiden perusteella integrointi voidaan kunkin lapsen osalta hyväksyä tai hylätä.

3. Eurooppa-koulujen edistyminen erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integroimisessa

3.1. Erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integrointia koskevat luvut 3.1.1.

Integroitujen, erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden lukumäärä Eurooppa-kouluissa

Erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integroimisesta Eurooppa-kouluissa lukuvuonna 2005-2006 annetussa vuosikertomuksessa, jonka on laatinut erityisopetuksen tarkastaja ja joka esitettiin johtokunnalle huhtikuussa 2007 pidetyssä kokouksessa (14) , todetaan, että integroitujen, erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden määrä Eurooppa-kouluissa kasvaa joka vuosi. Lukuvuonna 2004-2005 erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden kokonaismäärä oli 274 (7 esikoulussa, 165 ala-asteella ja 102 yläasteella ja lukiossa). Lukuvuonna 2006-2007 kokonaismäärä oli 388 (21 esikoulussa, 210 ala-asteella ja 157 yläasteella ja lukiossa). Näitä lukuja verrattaessa huomataan, että uusia erityisopetusta tarvitsevia oppilaita oli 114 eli lisäys oli yhteensä 41 prosenttia. Lisäksi erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden lukumäärä kasvaa lähes kaikissa Eurooppa-kouluissa ja kaikissa ikäryhmissä.

Samassa vuosikertomuksessa todetaan, että erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden lukumäärän poikkeamat eri kieliosastoissa ovat pelkästään sattumaa.

3.1.2. Ohjelmasta poistuvien oppilaiden lukumäärä

Vuosikertomuksen mukaan 16,3 prosenttia erityisopetusta tarvitsevista oppilaista (63 oppilasta 387:stä) poistui ohjelman piiristä. Tähän on useita syitä:

- a) 43,28 prosenttia vanhemmista (29 oppilasta 67:stä) päätti vaihtaa lapsensa koulua. Kertomuksesta ei kuitenkaan valitettavasti ilmene, miksi vanhemmat päättivät valita toisen koulun;
- b) 20,89 prosenttia (14 oppilasta 67:stä) poisjättäytymisistä johtui siitä, että vanhemmat vaihtoivat työpaikkaa ja muuttivat toiseen kaupunkiin. Eräät erityisopetusta tarvitsevat oppilaat (joiden tarkka lukumäärä ei ole tiedossa) integroitiin uudessa asuinalueensa sijaitsevaan Eurooppa-kouluun;
- c) 8,95 prosenttia erityisopetusta tarvitsevista oppilaista (6 oppilasta 67:stä) saavutti sellaisen edistymistason, jonka perusteella he voivat seurata yleistä opetussuunnitelmaa eivätkä enää tarvitse erityistukea;
- d) 26,88 prosenttia erityisopetusta tarvitsevista oppilaista (18 oppilasta 67:stä) sai kielteisen lausunnon neuvoo-antavalta ryhmältä, minkä vuoksi koulun rehtori päätti olla jatkamatta heidän erityisopetusta koskevaa sopimustaan. Tämä päätös perustuu siihen, että erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden on pystyttävä osallistumaan vähimmäismäärään kognitiivisia toimintoja ja että Eurooppa-koululla on oikeus todeta, että sillä ei ole tarvittavia opetusmahdollisuuksia tiettyjen oppilaiden tarpeiden täyttämiseksi.

Erityisopetusta tarvitsevista oppilaista 26,88 prosentin on löydettävä itselleen paremmin soveltuva koulu, jonka henkilökunnalla on kyseisten oppilaiden koulutustarpeita vastaava pätevyys. Näiden erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden osalta, joiden erityisopetussopimusta ei jatkettu (26,88 prosenttia), komissio haluaa painottaa aloitettua määrittää objektiiviset vähimmäisvaatimukset (ks. 2.4 kohta).

Komissio on huolissaan myös niiden vanhempien osalta, jotka päättivät vetää lapsensa pois

Eurooppa-koulujärjestelmästä (43,28 prosenttia). Komissio on pyytänyt, että tulevaisuudessa erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integrointia koskevista vuosikertomuksista analysoitaisiin yksityiskohtaisemmin syitä, joiden vuoksi kyseiset vanhemmat vetivät lapsensa Eurooppa-koulusta. Näiden tietojen avulla komissio voi edistää ja puolustaa erityisopetusohjelmaan tehtäviä välttämättömiä parannuksia ja muutoksia koulujen johtokunnissa ja komiteoissa.

3.2. Erityisopetusta tarvitsevien lasten integroinnin edellyttämä budjetti 3.2.1.

Talousarvio

Komissio pyytää Eurooppa-kouluja toimittamaan arvion avustuksesta, jonka ne tarvitsevat tulevina kouluvuonna. Jos on tarpeen myöntää jollekin Eurooppa-koululle talousarvion ulkopuolisia lisämäärärahoja, yhteisön talousarviosta on aina voitu kattaa kyseiset koulujen esittämät pyynnöt. Komissio tukee Eurooppa-koulujen linjaa integroida erityisopetusta tarvitsevat oppilaat siltä osin kuin heidän integrointinsa koulun toimintaan on neuvoa-antavan ryhmän mielestä mahdollista. Erityisopetusta tarvitsevia oppilaita koskevat määrärahat Eurooppa-koulujen vuoden 2007 talousarviossa ovat 2 785 927 euroa.

3.2.2. Tilat ja aineelliset seikat

Lähes kaikki Eurooppa-koulujen tilat on rakennettu niin, että erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden erityiset fyysiset tarpeet on otettu huomioon (esim. Karlsruheissa on rakennettu luiska ja Frankfurtissa WC:hen on asennettu nostolaite, jonka avulla oppilas voidaan nostaa pyörätuolista). Vuosikertomuksen mukaan kouluissa ei ole aina otettu huomioon erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden henkilökohtaiseen työskentelyyn soveltuvien pienten huoneiden tarvetta. Komissio painottaa kunkin koulun hallintoneuvoston kokouksissa, että kaikki mahdollinen, koulutilojen muutokset mukaan luettuina, on tehtävä, jotta erityisopetusta tarvitsevat oppilaat voidaan integroida mahdollisimman helposti.

3.2.3. Erityisopetusta tarvitsevan oppilaan erityiskoulutuksesta aiheutuvien kustannusten korvaaminen

Kun Eurooppa-koulu toteaa, että sillä ei ole mahdollisuuksia integroida erityisopetusta tarvitsevaa oppilasta Eurooppa-koulujärjestelmään ja oppilas menee erityiskouluun, vanhemmat voivat pyytää tietyin edellytyksin korvausta koulumaksuista. Tällöin sovelletaan Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 76 artiklaa ja yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen 30, 71 ja 98 artiklaa. Lisätietoja edellytyksistä ja korvauksesta on Internet-osoitteessa http://www.cc.cec/pers_admin/social_bxl/social/funds_fr.html#4 sekä toimielinten välisissä ohjeissa, joita muutettiin viimeksi 1. toukokuuta 2004.

Hallintojohtajien 249. kokouksessa 12. syyskuuta 2007 käsiteltiin kysymystä koulutuskustannusten täysimääräisestä korvaamisesta niiden EU:n henkilöstön lasten osalta, jotka ovat erityisopetuksen tarpeessa mutta jotka eivät voi kuulua Eurooppa-koulujärjestelmään vammaisuusasteensa vuoksi. Kokouksessa päätettiin, että sosiaaliasioiden valmistelukomitea arvioisi täysimääräisen korvauksen vaikutuksia

toimielimiin.

3.3. Osallisuutta edistävät opetusmenetelmät

Erityisopetusohjelmassa todetaan osallisuutta edistävien opetusmenetelmien käsitteestä seuraavaa:

Todellinen integroituminen edellyttää osallisuutta edistävien opetusmenetelmien käyttöä kaikissa toiminnoissa, huomioiden oppilaiden valmiudet mahdollisimman laajalti.

Henkilökohtaisen opetuksen liian suuri osuus on myös yksi ulkopuolelle sulkemisen muoto, joka korostaa kyseisten oppilaiden erilaisuutta ja leimaa heidät. Tämän vuoksi on suotavaa, että tukiohjaajat tai erityisohjaajat tarjoavat tukea kyseisille oppilaille luokassa, johon heidät on integroitu .

Komissio on tukenut Eurooppa-koulujen tulevaisuutta pohtivassa työryhmässä ajatusta, jonka mukaan olisi arvioitava, missä määrin osallisuutta edistäviä opetusmenetelmiä käytetään Eurooppa-kouluissa. Johtokunta ehdotti tammikuussa 2007 pidetyssä kokouksessaan, että tarkastuslautakunta tutkisi, tarvitaanko lisätoimenpiteitä osallisuutta edistävien opetusmenetelmien käsitteen edistämiseksi Eurooppa-kouluissa. (15) Tämän arvioinnin tulokset eivät ole vielä käytettävissä.

3.4. Erityisopetuksen koordinointi *3.4.1. Erityisopetuksen resurssikeskusta koskevan pilottihankkeen käynnistäminen*

Komissio on tukenut Eurooppa-koulujen tulevaisuutta pohtivassa työryhmässä erityisopetuksen resurssikeskusta koskevan pilottihankkeen käynnistämistä. Tämä keskus tarjoaisi kaikille Eurooppa-kouluille asiantuntemusta ja neuvoja erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integroimisen helpottamiseksi mahdollisimman suurella määrällä. Johtokunta ehdotti tammikuussa 2007 pidetyssä kokouksessaan tätä ideaa tarkastuslautakunnalle ja odottaa nyt sen mielipidettä asiasta. (16)

3.4.2. Erityisopetuksen koordinaattori

Kullakin koululla on tietty määrä erityisopetuksen koordinointiaikaa. Erityisopetuksen koordinointiaikaa käytetään seuraaviin tehtäviin: oppilastiedostojen laadinta, muistiinpanojen tekeminen neuvonantajan ryhmän kokouksissa, sopimusten laatiminen, tapausten seuranta, yhteydet erityisopetuksen tarkastajaan jne.

Koulun johdon tehtävänä on päättää, nimittääkö se yhden erityisopetuksen koordinaattorin vai jakaako se erityisopetuksen koordinointiajan useiden henkilöiden kesken. Komissiolla ei ole sananvaltaa siihen, kuinka johdon olisi meneteltävä. Esimerkiksi Brysselin I Eurooppa-koulussa, joka sijaitsee Ucclessa, erityisopetuksen koordinoinnista huolehtii kaksi henkilöä: yksi vastaa erityisopetuksen koordinoinnista esikoulussa ja ala-asteella ja toinen yläasteella ja lukiossa.

4. Päätelmät

Komissio huomauttaa, että niinä vuosina, joina erityisopetuksen ohjelmaa on toteutettu,

integroitujen, erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden määrä Eurooppa-kouluissa on kasvanut huomattavasti. Näyttää myös siltä, että komissio on antanut tarvittavat määrärahat, jotta Eurooppa-koulut voivat integroida erityisopetusta tarvitsevat oppilaat mahdollisimman laajasti. Komissio seuraa edelleen tarkasti erityisopetusohjelmasta poisjättäytymisten syitä ja vaatii, että vuosikertomuksen laativan erityisopetuksen työryhmän on vastattava komission tätä seikkaa koskeviin kysymyksiin.

Komissio osallistuu edelleen aktiivisesti erityisopetuksen parantamista koskevaan keskusteluun sekä odottaa suurella mielenkiinnolla tarkastuslautakunnan reaktiota vähimmäisvaatimukseen ja tämän kantaa erityisopetuksen resurssikeskusta koskevaan pilottihankkeeseen. Komissio odottaa myös tarkastuslautakunnan reaktiota kysymykseen, olisiko osallisuutta edistävien opetusmenetelmien lisäarviointi tarpeen.

Komissio puolustaa myös jatkossa erityisopetusta tarvitsevien lasten etuja johtokunnassa ja koulujen hallintoneuvostoissa. Erityisopetusta koskevan ohjelman osalta komission ensimmäisenä tavoitteena on aina ollut ja tulee aina olemaan erityisopetusta tarvitsevien lasten hyvinvointi ja edistyminen.

(1) *Integration of SEN pupils into the European Schools*, viite 2003-D-4710-en-6. Tämä asiakirja korvaa vuonna 1999 hyväksytyin asiakirjan (viite: 811-D-1999).

(2) Ks. tämän analyysin 2 kohta erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integroinnista.

(3) Päätös Euroopan komissiota koskevasta oma-aloitteisesta tutkimuksesta, viite OI/3/2003/JMA (4. heinäkuuta 2007).

(4) Ks. tämän analyysin 2.3 kohta, jossa tarkastellaan erityisopetuksen työryhmää ja erityisopetuksen tarkastajien roolia.

(5) Ks. tämän analyysin 2.1 kohta erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden integrointimahdollisuuksista.

(6) Viite: 2007-D-431-en-2.

(7) Ks. tämän analyysin 2.3 kohta, jossa tarkastellaan erityisopetuksen työryhmää ja erityisopetuksen tarkastajien roolia.

(8) Ks. tämän analyysin 2.2 kohta, jossa käsitellään vuosisopimusta.

(9) Ks. *Integration of SEN pupils into the European Schools*, 4.1 kohta, ensimmäinen luettelukohta (viite 2003-D-4710-en-6).

(10) Ks. päätös Euroopan komissiota koskevasta oma-aloitteisesta tutkimuksesta OI/3/2003/JMA, 5.5 kohta, toinen luettelukohta.

(11) Ks. tämän analyysin 3.1.2 kohdan c alakohta.

(12) Ks. tämän analyysin 2.4 kohta, jossa käsitellään vähimmäisvaatimuksia.

(13) Ks. johtokunnan 30. ja 31. tammikuuta 2007 tekemien päätösten X kohdan iii alakohta (viite: 2007-D-282-en-1).

(14) Ks. tämän analyysin 1.1 kohta.

(15) Ks. johtokunnan 30. ja 31. tammikuuta 2007 tekemien päätösten X kohdan iii alakohta (viite: 2007-D-282-en-1).

(16) Ks. johtokunnan 30. ja 31. tammikuuta 2007 tekemien päätösten X kohdan toinen alakohta.